

τόσθ δυσκολοίβρετες ! Ὁ καιρός του γέμιζε με τὸν ἀτέλειωτο, τὸν ἀλύπητο πόλεμο τῆς ζωῆς καὶ τοῦ καθημερινῷ ψωμιοῦ, τοὺς σωροὺς λογαριασμοῦ, τὶς μικροκακογλωσσίες καὶ τὶς μικρογρίνιες.

Πολλές φορές συζητούσαμε γι' ἀφτὰ τὰ πράματα, μὰ ποτὲς δὲ συμφωνούσαμε. Μόνον σὲ κάτι, ὅσο μικρὸς κι ἀσήμαντος κι ἄς εἴμουν, ἕνα παιδάρελι φαντασμένο κι ἀμελέτητο, κατόρθωσα, δὲν ξέρω πῶς, νὰ τοῦ ὑποβάλλω τὴν ἰδέα μου : νὰ κατεβῆ ἀκόμα μιὰ φορά κάπου σὲ Ρωμιόσυνη, νὰ ἐκναδώσῃ τουλάχιστο κοντσέρτο, ποὺ δὲν ξέρω πόσα χρόνια εἶχε νὰ δώσῃ. Ἡ Ἀθήνα τοῦπεφτε κάπως μακριά, γιὰ δάφτο τὰποφάσισε νὰ τραβήξῃ γιὰ τὴν Πόλη κ' ἔτσι τὸ Μάρτη τῆς πρώτης μου ἐκείνης σχολικῆς χρονιᾶς (1902) κατέβηκε κ' ἔδωκε δὺ κοντσέρτα στὴν Πόλη. — Τὰ τελεφεταῖα του ! —

Σὰν ἐγύρισε πίσω ἔφερε μαζί με λιγοστὲς λιγοστὲς λίρες καὶ δὺ φασάκια τούρικα, τὴν ἀνάμνηση ἐνὸς παλιῦ τοῦ ναυτικοῦ ἔρωτα σὲ μιὰ Ἑλληνίδα ἠθοποιὸ ποὺ τὴν ἐκνατάμωσε στὴν Πόλη. Ὑστερὶς ἀπὸ κανένα μῆνα ποὺ γύρισε στὴ Βιέννα ἔλαβε τὴ φωτογραφία τῆς σὰν πέθανε, βρήκανε τὴ φωτογραφία στὰ χαρτιά του με προσοχὴ φυλακμένη. Κ' ἔτσι ἂν ἡ Πόλη δὲν κατόρθωσε νὰ ξαναζεστάνῃ τὸ Ρωμαϊκὸ του αἷμα, κάποι' ἀχτίδα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἡλίου μπῆκε στὴν καρδιά του με τὴ μακρυσμένη ἐκείνη καὶ θαμπὴ ἀνάμνηση τῆς παλιᾶς του ἀγάπης.

Κ' εἶτανε ἀφτὸ τὸ τελεφεταῖο του κατέβασμα, ὕστερὶς ἀπὸ χρόνια, σὲ Ρωμιόσυνη.

Τοῦ Ἀθ Γιωργίου παρουσιάστηκε γιὰ τελεφεταῖα φορὰ (ἐξόνε βέβαια τὶς βραδείες τῆς ὄπερας) καὶ σὲ Ρωμιούς καὶ σὲ δημόσιο εἶτανε τότες κάποιος φοιτητικὸς Ἑλληνικὸς σάλλογος στὴ Βιέννα καὶ κάλεσε τοὺς Ρωμιούς σὲ μουσικὴ βραδεία καὶ γιόμα γιὰ τοῦ Βασιλιᾶ τῆνομα.

Κ' ἐπαίξε ὁ Γκούζας μὰ πῶς ἐπαίξε ! Θυμάμαι πῶς δὺ γραμμὲς πρὶν τὸ τέλος ἐνὸς κομματιοῦ ἐκοψῆ τὴ συνοδεία, γιὰτ' εἶχα τὸ αἶσθημα πῶς εἶναι βεβήλωσι νὰκούγονται οἱ δικοὶ μου ἀστενικοὶ τόνοι δίπλα στοὺς δικούς του, τί ἐμένα ἔλαχε ἡ τιμὴ ἐκεῖνο τὸ βράδι νὰ τόνε συνοδέψω.

Εἶχα παίξει στὴν ἰδία τὴ βραδεία καὶ κάτ' κουτσότραβο δικό μου καὶ μοῦ ἔλεγε μ' ἕνα χαμόγελο μισὸ εἰρωνικὸ καὶ μισὸ ἀδερφικὸ : « Παιὸς ξέρει, μπρέ Μανόλη, ἂν ὕστερὶς ἀπὸ κάμποσα χρόνια δὲ

θάζοντας με τὴ βέργα τὸ στουππὶ ποῦχε μπῆξει στὸ σιδερένιο κανοῦλι ἐξέταζε με τὸ βλέμμα ὀλοῦθε.

Στὴ ρίζα μιανῆς ἑλληνικῆς ἐκαθότου ἡ κοπέλλα καὶ οἱ ματιές τους ἀνταμώθηκαν κ' ἐχαμογέλασαν κ' οἱ δύο. Ὁ Γιώργης ἔβαλε τὸ ντουφεκὶ στὸν ὦμο ἐκίνησε καταπάνου τῆς, κ' ἐνῶ τὴν ἐσίμωνε τῆς ἐκραξε.

«Καλὴ μέρα, Μαρία».

Ἐκείνη τοῦγενεψε με τὰ δάχτυλα.

«Τί κάνεις» τὴν ἐρώτησε σὰν ἦρθε τέλεια σιμά τῆς.

«Μπαλόνω» τοῦ ἀποκρίθηκε, ἀνασηκόνοντας ἀδιάφορα τὲς πλάτες καὶ δείχνοντας του τὰ παλιὰ ρούχα ποὺ ἐκρατοῦσε ἀπάνου στ' ἀπλωμένα τῆς πόδια. Καὶ τὸν ἐρώτησε μ' ἕνα γλυκὸ χαμόγελο. Πί ἑβάρεσες ;»

«Κίχλας» τῆς ἀπάντησε βάζοντας τὸ χέρι στὴν τσέπη.

«Τόσο πρώμα ἦρθαν ἐφέτος» τοῦπε ἀμὰ εἶνε σπάνιες ἀκόμα».

«Πάρ'την» τῆς ἀπολογήθηκε ὁ Γιώργης βγάζοντας τὸ πουλὶ ἀπὸ τὴν τσέπη καὶ κρατῶντας το μπροστὰ στὸ πρόσωπό τῆς ἀπὸ ἕνα ποδάρι.

θᾶχω λόγο νὰ καρκιέμαι πῶς μαζί μου πρωτοπαρουσιάστηκε σὲ δημόσιο !»

Ἄμοιρε τεχνίτη ! ἂ ζοῦσε σήμερις βέβεια καὶ κανένα λόγο δὲ θᾶχε νὰ καρκιθῆ πῶς μαζί του πρωτοπαρουσιάστηκε σὲ δημόσιο ποιός νὰ μᾶς ἔλεγε ὅμως πῶς ἐμένε θᾶπόμνε ἡ θλιθερὴ δόξ' τὴν τελεφεταῖα φορὰ ποὺ ἐκεῖνος παρουσιάστηκε δημόσια νὰ τὸν ἔχω συνοδέψω !

(Στάλλο φύλλο τελιώνει)

ΜΑΝΟΛΗΣ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ

ΒΓΗΚΑΝΕ

ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ ΡΟΔΑ ΚΑΙ ΜΗΛΑ

ΤΟΜΟΣ Ε'

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

καὶ πουλιούνται στὸ Βιβλιοπωλεῖο «Ἐστίας» δρ. 4.

ΠΕΡΙΕΧΑΜΕΝΑ :

Σὰ λάμπει ὁ ἥλιος — Μιὰ κριτικὴ — Ἐνωσὴ θὰ πῆ δύναμη — Τρομοκρατία — Μάθησι καὶ λευτεριά — Ὁ «Συγγραφεὺς» — Ἐπίλογος — Ἐκατὸν πενήντα — Διαγωνισμὸς γιὰ τὴ γλῶσσα 1904 — Ἡ γραμματικὴ τοῦ Ροντάκη — Λευτεριά καὶ μάθησι — Τὸ ἔθι τοῦ Νεεμῆ — Ἐνα γράμμα — Οἱ παρᾶδες — Διαβάζοντας τὰ Πάτρια — Σκεφοῦλες — Ἡ κλωστίτσα — Ἐνα νόστιμο ἐπιχειρήμα — Σενισμὸς — Ταχυδρομὸς, ταχυδρομεῖο, πόστα — Ἐνας ἕνας — Τί λέγεται γλῶσσα — Ἀνοιχτὸ γράμμα — Τὰ βιβλία μας καὶ τὰ περιοδικὰ μας — Ὁ Ἄντρας καὶ ἡ γυναῖκα — Ὁ κ. Η. Krüger — Τὸ φεγγάρι — Ἡ χημεία τοῦ λαοῦ — Μαρία Ἐλένη — Καλοσύνη καὶ Διάβασμα — Δίγα λόγια — Ὁ Μεσοσάξερης Τριάντα χιλιάδες φράγκα χρυσά — Πρωτοχρονιάτικο — Ἀγάπη — Πέρα πέρα — Ὁ Νουμάς — Γράμμα στὴ Μυριέλλα.

ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ

ΤΟΥ ΒΕΡΓΙΛΙΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟΝ

Κ. ΘΕΟΤΟΚΗ

καὶ τυπωμένα στὴν Τυβίγγη

ΠΟΥΔΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ ΕΣΤΙΑΣ ΚΑΙ ΧΑΤΖΗΛΟΥΚΑ ΔΡΑΧ. ΜΙΑ

Καὶ γιὰ τοὺς ἀναγνώστες τοῦ Νουμά, στὰ γραφεῖα μας, Δεφτὰ—50—Δεφτὰ

«Γιὰτί μου τὸ δίνεις» τὸν ἐρώτησε ντροπαλά. «Γιὰτί σ' ἀγκάω» τῆς ἀπάντησε «τὸ ξέρεις». Ἡ κόρη ἐσοῦφρωσε τὸ μέτωπο χωρὶς ν' ἀπλώσει τὸ χέρι γιὰ νὰ πάρει τὸ σκοτωμένο πουλὶ, καὶ τοῦπε;

«Γώργη, τί ἔχω ἐγὼ ἀπὸ τὴν ἀγάπη σου; Τὴν κατηγορία τοῦ κόσμου, καὶ δὲν τὴ βροστᾶω».

«Ποιὸς τῶμαθε» τὴν ἐρώτησε ἀνήσυχος.

«Δὲν ξέρω» ἀποκρίθηκε πιάνοντας λυπημένη τὴ μπόλια τῆς ἀμὰ τὸ χωρὶ ὄλο μιλεῖ καὶ τώρα δὲν τοῦμᾶω νὰ διαβῶ ἀπὸ τὸ φόρο καὶ ντρέπομαι τ' ἀδέρφια μου καὶ τοὺς γονεούς μου, καὶ τοὺς φοβᾶμαι».

«Παράξενον» εἶπε ὁ Γιώργης μ' ἕνα μορφοσμά κ' ἐσυλλογίστηκε.

«Ἡ ἄλλη πρέπει νὰ κάνει τὰ ἀνακατώματα».

«Τὰ φιλιὰ σημάδευσον», τοῦ ἀπολογήθηκε σοβαρά.

«Πῶς ;» τῆς εἶπε γελῶντας.

Μία στιγμὴ δὲν τοῦ ἀποκρίθηκε, κ' ἀπέκει σηκόνοντας τὰ μαῦρα τῆς μάτια καὶ κοιτάζοντας τὸν τοῦπε ἀναστενάζοντας.

«Ἄν εἶσαι τίμιος, πρέπει νὰ με πάρεις, κ' ἔτσι τελιώνει ὅλη ἡ κακολογία κ' ἔτσι δὲν πικραίνον-

Ο "ΝΟΥΜΑΣ,"

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κρήτη δρ. 10

Γιὰ τὸ Ἑξωτερικὸ δρ. χρ. 12 1/2

Γιὰ τὶς ἐπαρχίες δεχόμεστε καὶ τριμηνεῖς δρ. τὴν τριμηνία) συντρομῆς.

Κανένας δὲ γράφεται συντρομητὴς ἢ δὲ στείλει μπροστὰ τὴ συντρομὴ του.

20 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 20

Τὰ περασμένα φύλλα τοῦ Νουμά πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας στὴ διπλὴ τιμὴ.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κιάσκια (Σύνταγμα, Ὀμόνοια Ἐθν. Τράπεζα Ὑπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιοδρομοῦ (Ἀκαδημία), Βουλῆ, Σταθμὸς ὑπόγειου Σιδηροδρομοῦ (Ὀμόνοια), στὸ κιάσκι Γιαννοπούλου (Χαυτεῖα), στὰ βιβλιοπωλεῖα Ἐστίας Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντίκρου στὴ Βουλῆ).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων, στὸν Πύργο στὸ βιβλιοπωλεῖο τοῦ κ. Κ. Βαρουξῆ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Συγκίνηση δίχως λόγο — Ἡ Ἡλεκτρικὴ... καὶ δὲ συμμαζεῦται — Τὸ συλλαλητήριον τῆς Κεριακῆς.

Ἡ ΣΥΓΚΙΝΗΣΗ τοῦ κοσμάκη γιὰ τὰ τραγικὰ ἀποτελέσματα τῆς μονομαχίας Γιωτόπουλου καὶ Τσουκαλά, δείχνει θεοφάνερα πῶς ὁ λαὸς μας εἶναι ἀπολίτιστος καὶ βέβηλος ἀκόμα. Ἄλλου ὅπου ἔχουμε συνειδησὴ τοῦ καλτισμοῦ, τὸ γεγονός τοῦ αὐτοῦ θὰ περνοῦσε χωρὶς κανένα σκόλοιο.

Δὺ γαλονάδες μαλλώσανε γιὰ προσωπικὰ τους ζητήματα, γιὰ βρωμοδουλιές καὶ κλεψιές, βρήκανε σὲ μονομαχία κ' ὁ ἕνας σκοτώθηκε. Τί ἀπλοῦστερο πράμα ; Κι ὅμως ὁ κοσμάκης εἶχε δὺ μέρες ποὺ μιλοῦσε γιὰ τὴ μονομαχία αὐτή, κ' οἱ κμαρωμένες φημερίδες μας γιομίζανε σελίδες ἀλάκερες με λογιῆς λογιῆς καθέκαστα. Καὶ νὰ συλλογίζεσαι κανένας πῶς εἶτανε στὴ μέση τόσα καὶ τόσα ζητήματα γιὰ νὰ σύρουνε τὴν προσοχὴ μας, καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα ἡ ἀπεργία τῶν θερμοστῶν καὶ μηχανικῶν τῶν ἐμπορικῶν μας παραδιῶν, ἐκεῖ ποὺ ἀγωνίζονται με τὸν τίμο ἰδρωτὰ τους νὰ βγάλουνε τόσοι ἀρθροποι τὸ ψωμί τους, καὶ τοὺς τὸ παίρνουνε κ' αὐτὸ ἀκόμα ἀπὸ τὸ στόμα τους οἱ διάφοροι ἐκμεταλλεῦτες κ' ἐπιτηδευτοί. Κανένας δὲ δίνει σ' αὐτοὺς προσοχή, κ' ἡ κοινωνία περνε μ' ἀδιαφορία τὸ ζήτημα

ταὶ οἱ ἐίκοί μου».

«Ναι» τῆς ἀπάντησε κουνώντας τὸ κεφάλι σὰ γιὰ νὰ βεβαιώσῃ τὸ λόγο του «θὰ σὲ πάρω».

«Πότε ;»

«Ὅταν στρέξει ὁ πατέρας».

«Θὰ συκλίνει ;»

«Ἡ μάννα τὲ σέβεται γλήγωρα θὰ τὸ θελήσει κ' ὁ γέροντας».

«Πάρε.» Κ' ἔτσι λέγοντας ἄφησε νὰ πέσει ἡ κίχλα ἀπάνου στὸ σκουτὶ τοῦ ἡ κερσίδα ἐμπάλωνε.

Κ' ἐμειναν πάλι καμπόση ὦρα κλιλιητοὶ σὰ νὰ μὴν εἴξεραν τί ἔπρεπε νὰ κάμουν. Ἐπειτα ἐκοιτῆχτηκαν κ' ἐχαμογέλασαν. Κι ὁ Γιώργης ἐστηρίχτηκε στὸ ντουφεκὶ του κ' ἐκάθισε διπλοπόδι κατὰ γῆς σιμά τῆς.

Ἡ κόρη ἐκοίταξε τότες τριγύρω τῆς. «Θὰ μᾶς ἰδοῦν» τοῦπε χαμογελώντας «κ' ἀπέκει τί θὰ γίνω;.. Μὰ» ἐπρόσθεσε στοχαστικὴ «ἂ μὲ διώξουν ἀπὸ τὸ σπιτί μου ἐρχομαι καὶ σὲ βροσκῶ σπιτί σου!»

«Δὲν εἶδα κανέναν» τῆς ἀπάντησε κοιτάζοντας τὴν κατὰμματα «πόση ὦρα εἶσαι ἰδῶ;»

«Ἀπὸ τὴν αὐγὴ, μὰ ψυχὴ δὲν ἀπέρασε».

«Ποιὸς θάρθει τῶρα μεσημεριάτικα ;»

τους. 'Η ίδια κοινωνία που λυώνει στα δάκρυα για τ' αποτελέσματα μιας τυχαίας μονομαχίας...

ΤΗΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΗ βδομάδα βγήκε στα φάρα και η αξιοσημείωτη κατάσταση της 'Ηλεκτρικής 'Εταιρίας. Και όμως η 'Εταιρία αυτή έχει μέγαρο, αυτοκίνητα και πλουσιώτατο μισθολόγιο πλουσιώτατου προσωπικού. 'Από πούθεν βγαίνουν όλα αυτά; 'Από κέρδη ή από ζημιές; 'Η τελευταία εξέλεγε απόδειξε πως όλα αυτά τα πλούτη είναι εξαργύρωση του μετοχικού κεφαλαίου.

'Αν ψάξει κανείς θα βρη στις περισσότερες ανώνυμες εταιρίες μας και Τράπεζες τις ίδιες πληγές. Και τούτο γιατί η Πολιτεία δεν έχει ανοίξει τα μάτια της στις τέτοιες επιχειρήσεις που μαζεύουν με διάφορα φανταχτερά μέσα τα χρήματα του κοσμάκη. 'Η Πολιτεία και η Δικαιοσύνη μας όλη την προσοχή τους την έχουν ρίξει στις μικροπαράβασες τω ραγιάδων, σε καμιά εξύβριση και σε καμιά λωποδυταριά. Τά χοντρά εγκλήματα που γίνονται πίσω από τις πλούσιες σφύρες των ανωνύμων εταιριών δεν τα παίρνει χαμπάρι. Μά τάχα την Πολιτεία σ' έμεις δεν την αποτελούν οι περισσότεροι απ' αυτούς που είναι χωμένοι στις τέτοιες εταιρίες;

ΤΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ της περασμένης Κεριακής εΐταν η πρώτη εργατική συνάθροιση για την 'Αθήνα. 'Εδειξε πως ο κόσμος της δουλειάς μπορεί να κάνει πολλά πράγματα άμα ένωθη και δουλέψη συντηρητικά. 'Η ίππεργία που ξέσπασε στην Πειραιά εδώ και είκοσι μέρες των μηχανικών και των θερμαστών του εμπορικού ναυτικού και που κρατάει ακόμα, είναι μια απάντηση σε όσους νομίζουν και διακηρύχουν πως εργατικό ζήτημα δεν υπάρχει στην 'Ελλάδα.

'Εκείνο όμως που θέλουμε να τονίσουμε μεις, είναι η χάρη που πρέπει να χρωστούνε οι εργάτες στον κ. Π. 'Αραβαντινό, που τους μίλησε στη συλλαλητήριο αυτό σε δημοτική γλώσσα κ' έτσι τους έκαμε να νοιώσουν σ' άλληθινά και μετά λόγια του, αντίθετα προς όσους ίσκαμε σήμερα κατεβήκανε σ' εργάτη και του μίλησαν με τη γριά καθαρεύουσα.

'Ο κ. 'Αραβαντινός είναι φωτισμένος επιστήμονας, και για τούτο πρώτα απ' όλα καταλαβε το σημαντικό το ζήτημα. Σήμερα αποδείχτηκε πως μονάχα ένας άμαθης ή το λιγότερο ήμισυάμαθης που λένε, μπορεί να θμαζή την καθαρεύουσα.

Π. Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

—ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ (με εικόνες του κ. Ν. Δέτρα).

—Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑΣ (με εικόνες της Κας Σοφίας Λασκαρίδη).

Τυπώθηκε στη Δόντρα, σε διαλεχτό χαρτί και είναι καλλιτεχνικά δεμένο.

Πουλιέται στο βιβλιοπωλείο της 'Εστίας δρ. 3,50.

'Αλλά προφέροντας τούτα τα λόγια συλλογίστηκε πως ή άλλη θάταν κάπου σιμά, γιατί υπόψιαζε πως τους έπαραμόνευε από ζήλια. Δέ θάταν καλύτερα αν έφρουγε αμέσως; Και πάλι, θάταν όμως καλό, κι' αν αυτή τους έβλεπε αντίμα γιατί έτσι θα έτέλεινε μια φορά για πάντα με δαύτην. Και βέβαια πάλι δεν ήταν πως ή άλλη θα τους έβλεπε γιατί λοιπόν να φύγει; Και είπε δυνατά.

«Κι' αν μας ίδουν τι πειράζει;»

'Η Μαρία εξανασθήκως τές πλάτες και τον έκοίταζε κατάματα.

Μά εκείνη ή ματιά της έκαμε το αίμα του Γιώργη να βράσει και ν' ανάψει. Χωρίς να τ' ήλει την άδραξη στην άγκυλιά του και την έφίλησε πρώτα σιγά στο μέτωπο, δυνατώτερα έπειτα στα μάγουλα, και τέλος φλογερά στο λαιμό και στα χείλη σφιγγοντας της το κεφάλι άπάνω στο πλατύ του στήθος. Κι' ανάμεσα στα πολλά φιλά της έλεγε:

«Σ' αγαπάω, θάσαι δική μου, φίλιε με και σό!»

Και συνεπαρμένη τώρα κ' εκείνη από το τρυφερό

ΦΥΛΛΑΔΕΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ*

Ε'

Η ΞΑΝΘΟΜΑΛΛΟΥ ΗΙ Ο ΜΑΥΡΙΑΕΡΟΣ

Περπατούμε ξαριόκαρδοι και συλλογισμένοι μέσα στο μεγάλο τ'ό δρόμο που πηγαινόρχουνται χιλιάδες και χιλιάδες. 'Ο δρόμος είναι γεμάτος, κι ως τόσο θαρρείς πως βρίσκεσαι σε ρημιά.

Κοίταξέ την αυτή την ξανθομαλλού με τ'ό φανταχτερό τ'ό καπέλλο. Σταματά τ' άμαξάκι της κοντά στην καρτόσα του μαυριδερού αυτόνου τσελεμπή, που τή βλέπει και πάει να τ'ό χάσει. Κοντά κοντά τ'ό δυό τ'άμαξια, κι αυτός άκκουμπάει στη θυρίδα και γλυκομιλά, και γλυκομιλά' μόνο που δέ σκύβει να τή φιλήσει. Γαλλικά θαρρώ της μιλάει. Ποιός ξέρει τι δουλειές σκαρώνουνε μεταξύ τους, τί καρυδιάς καρύδια είναι κ' οι δυό τους!

'Ελα μια στιγμή να τ'όσ καλοδοούμε. Τ'όσ γνωρίζω και τ'όσ δυό τώρα. Χίλιες φορές τ'όσ είδα. 'Εγώ γέρασα κι αυτοί λουλουδιόζου άκόμα. Ποτέσ αυτοί δέ γερνούν. Τ'ό ίδιο σαν τ'ό βοτάνια κ'όδεις ένα βλαστάρη, τ'ό χώνεις στη γήε, ξαναβλασταίνει, κ' έτσι ζή πάντα.

Τήν ξανθομαλλού σου τή φιλενάδα, τσελεμπή μου έού με τ'ό φέσι, σοτ τή χαρίζω. Δέκα πατριδες έχει άλλαγμένες, κ' είν' έτοιμη τώρα να πάρη και τή δική σου πατρίδα, αν έχης τέτοιο πράμα κ' έσύ. Μπορεί και να τουρκέψη για σένα. 'Η αγάπη της είναι ποτάμι που δέ στερεύει, παρά σ'ά στερέψη ή τσέπη σου. Τ'ό χαμογέλιο της είναι λουλούδι που χρειάζεται μαλαματένια βροχή για ν' άνθιση. Σ'ά να μου κ'άνης τ'ό διπλωμάτη, μά θαρρώ πως ζήηκες τ'ό δάσκαλό σου. Πέε μου όμως, τώρα που έφυγε ή κοπέλλη σου και τή βλέπεις από μακριά κι άκόμα χαμογελάς, πέε μου για τ'ό χατίρι του φίλου μου απ' έδω που ήρθε μαζί μου να δη την Πέλλη, — πως τ'ό περνάς; Τ'ό πιστεύεις τάχατες άκόμα πως σώνει να φυλάγης τ'όνομα της Φαναριώτικης φαμελιάς σου και δέν πειράζει να τ'ό κολνός και μια μπέηρη ού-

(*') 'Η άρχή στον αριθμό 355.

τ'ό πάθος της αγάπης, και κατακκόκκινη, τον έφιλούσε με πόθο μεγάλο, και του έπαρέδινε στα χ'άδια όλο τ'ό κορμί της. Κ' ήταν τόση ή γλύκα της ώρας εκείνης που έλησμονούσαν και οι δυό τους τ'όν κόσμο όλο και τ'όν καιρό που έπερνούσε, και δέν έσκεφτόνταν παρά την αγάπη τους.

Μά δέν άπέρασε πολύ. 'Ενας τριβασμός σιμά τους, στα χ'άρτα, τ'όσ εξάφισε και τ'όσ έτρέμαξε. 'Ο Γιώργης έστκόθηκε με μιας όρθός, κ' ή Μαρία άχνη και σκιασμένη έρριξε τή μπόλια της μπροστά σ'ά ν'όθελα να τή διορθώσει, κ' έκρυψε τ'ό πρόσωπό της.

'Ηταν μια γυναίκα ως είκοσιοχτώ χρονών, μεγάλη, ώραία, παχειά λίγο, με στήθη πολλά, κ' ήταν ζιπόλητη και ξεμανίκωτη. Τ'ό πρόσωπό της ήταν άχνό και συγκερασμένο. 'Εστάθηκε μπροστά της, όχι τέλεια σιμά και έβλθθηκε σαρκαστική να γελάει δυνατά όσο έδυνόταν.

'Ακούοντας ή Μαρία έφοδθήκε τώρα περισσότερο γιατί υπόψιαζε πως με τ'ά γέλοια της θάρχονταν κι' άλλοι άνθρωποι, που ίσως με κείνους τάχε προμιλήσει ή κακή γυναίκα, έξεκούλωσε τ'ό κεφάλι της και είπε του Γιώργη με φωνή τρεμάμενη χωρίς να σηκώσει τ'ό βλέμμα.

«Τώρα μας είδαν φανερά, πάρε με στο σπίτι σου.»

«'Εχέ ύπομονή» της είπε «ας ίδουμε πρώτα τι θέλει!» Και τ'ό πρόσωπό του έσυγνέφιασε.»

'Εκείνη έγέλοισε πάντα κι άρχιζε μέσα στα γέλοια της να τ'όσ βρίζει θυμωμένη:

«Τ'ά μπαίγνια! τ'ά σουτρελλα! τ'ά χαμένα! ξακρίζονται στούς ίσκιους για να φιλιούνται!»

(*') (Ακολουθεί)

ρίτσα από πίσω; Πέε μου τί λογής καταφέρνεις έσύ να κρατάς δυό ενάντια πράματα μέσα στην άλλαφρη σου καρδούλα; Πέε μας, να χαρής τ'ά μαύρα σου μάτια, ίπίτε είσαι Ρωμής και πότε Τούρκος; Σ'ά σε στέλνουνε στην Εδρώπη και καρδώνεσαι μέσα σε ξένα παλάτια, κ' οι ξένοι σε καλοκοιτάζουνε να δούν τί λογής όψη τήν έχουν οι Τούρκοι, σαν τί φείδι να σε τρώη από μέσα; 'Η να τ'ό χ'αίρεσαι τάχα; Να με συμπαθήσης, που θάρρεψα πως μπορεί να τ'ό μισοντρέπεις. 'Εσεις τόχτες καμάρι, κι όχι ταπεινώση. Τήν ταπεινώση τήν έχουν εκείνοι που τ'ό νοιώθουν πως είναι σκλαδούλα. 'Εσεις αυτό τ'ό ψεγάδι τόχτες στολίζι στο μέτωπό σας.

Καημένο μου άνθρωπάκι, τρέχα στην κούκλα σου, τή ξανθομαλλού τήν τραγουδίστρα. Πήγαινε να της μιλήσης φραντσέζικα. Σήμερα τήν έχεις κι αύριο δέν τήν έχεις. Τρέχα κατόπι της. Θ'ά τήν εύρης εκεί που σοτ είπε. Στο πρώτο τ'ό πάτωμα. Περνάει κ' εκείνη, για κατιτί. Θ'ά ταιριάζε. Κ' ή άφεντειά της κ' ή έξοχότη σου έχετε χαμένο τ'όν μπορούσ'ά σας. 'Εκείνη έχασε μια γυναικίσια τιμή, έού μια άντρίσια. 'Εκείνη δίνει τήν αγάπη της σ' έναν ξένον, έού τήν ψυχή σου σ' ένα Καμίτη. «Τέντζερε γιοσβαρλαντή, καπακ'ά μπουλμούς». Τρέχα, τρέχα στην άγκυλιά της!

(Ακολουθεί)

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΓΙΑ ΔΥΟ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΤΕΧΝΙΤΡΕΣ

Τή στιγμή που δεξιά κι άριστερά φωτιά γύρω σ' 'Οδείο μας, θαρρώ στη θέση του είναι να μιλήσουμε για δυό από τ'ά καλύτερα και ζωντανότερα επιχειρήματα ό π'έ ρ του 'Οδείου μας: Για τήν κυρία 'Αβρα Θεοδορόπουλο ή (ας της κάνουμε πια τ'ό χατίρι) κατά που λέει τ'ό Δελτίο του 'Οδείου για τήν κυρία Αύρα Θεοδοροπούλου και για τή δεσποινίδα Σμαράγδα Γεννάδη.

Βρίσκω πως ή σημασία τους για τήν 'Ελληνική τέχνη δέν τοιόσητε άκόμη άρεκέτ' και τή σημασία τους άφτη δέ θ'ά τή βρούμε τόσο στην άπόλυτή τους μουσική σημασία, όσο στο γεγονός πως διό τέτοιες τεχνίτρες μορφωθήκανε αποκλειστικά μέσα στην ατμόσφαιρα της 'Αθήνας και του 'Οδείου 'Αθηνών.

'Εγώ τουλάχιστο τ'ό βρίσκω πολύ πιο τιμητικό για τ'ό σημερινό μας 'Οδείο που έβγαλε μια Θεοδορόπουλο, μια Γεννάδη ή ένα Χωροφά, παρά για τ'ό παλιό αν έβγαλε λ. χ. ένα Σαμάρα, ένα Γκούζα ή έναν 'Αποστόλου. Γιατί, δέ θ'ά μου τ'ό άρνηθη έλλπιζω κανείς, με τήν 'Ελληνική τέχνη δέν έχει κανείς από τ'όσ τρεις τελευταίους περισσότερη οικέση άπ' ου έχει ό Α ή ό Β Γάλλος, 'Ιταλός ή Γερμανός σινθέτης, φλαουτίστας ή τραγουδίστης.

**

'Η Θεοδορόπουλο' και π'ότι' απ' όλα τ'ό μουσικοκοινωνικό της μυαλό κ'όμα τ'ό δέ μ'ας δίνεται να χαιρούμαστε τις κρατικές της, σπάνιες και πολύτιμες για τή Ρωμοσύνη, λίγο πιο συχνά.

'Επειτα ή μουσική της — τ'ό πιάνο της — όποιος τήν άκουσε να παίξη τή Μπαλάντα του Γκριγ που μονάχη της ό η μ ι ο ύ ρ η σ ε μπορεί να νοιώση τί θ'ά π'ή άληθινή καλλιτεχνική ψυχή κι ανεξάρτητη εχτέλεση. Και δέν ξέρω τίποτις, ή μια μέρα δέ μ'ας χαρίση και τήν καθάρια έθνική εχτέλεση.

Γιατί κι άφτ'ό ίσως είναι τ'ό σπουδαιότερο για μ'ας και τ'ό τιμητικότερο για δάφτη: ή Θεοδορόπουλο είναι σωστή κι άληθινή 'Ελληνική ό πόθος της ή 'Ελληνική μουσική, τ'ό δημοτικό τραγούδι.